

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENŢA — LEGISLAŢIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANŢE

DIRECTOR: CIRU ŒCONOMU

LicenŢiat Ńn drept din Paris, Procuror-General la Inalta Curte de casaŢie

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an, Ńn Romănia . . . . . 40 lei
6 luni . . . . . 20 „
3 luni . . . . . 10 „
Străinatate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de douĂ ori pe sĂptĂmĂnĂ
sub redacŢiunea unui comitet*

Abonamentele se plĂtesc tot-d-a-una Ńnainte

RedacŢia & AdministraŢia
BucureŢti, CALEA RAHOVEI—5
LĂngĂ Palatul JustiŢiei
TELEFON NŃ 1698

S U M A R :

JURISPRUDENŢĂ :

Curtea de casaŢie s. I: *Aspasia Dănescu cu S. Prager Ńi alŢii ;*
Idem; *George Avram cu Andrei Ion Nica Ńi alŢii ;*
Idem s. III: *Primăria Galatz cu Compania apelor din Galatz ;*
Curtea de apel BucureŢti s. I: *Polixenia P. Antonescu cu Maria G. Dumitrescu Ńi altul ;*
Tribunalul MehedinŢi s. I: *M. C. Ńi H. Bărlogeanu cu Maria Bărlogeanu ;*
Judecătoria ocolului I. Caracal: *S. N. Parcea*, opoziŢie. ConferinŢele advocaŢilor, de Iscod.

mului preŢedinte al tribunalului Ilfov pe Sigmund Prager, cerĂnd sĂ fie obligat la plata sumei de 3500 lei reprezentĂnd reparaŢiunile imobilului din BucureŢti str. Carol 29, pe care Prager Ńl Ţinuse cu chirie Ńi conform contractului de locaŢiune, era dator sĂ'l predea proprietarei Aspasia Dănescu Ńn bunĂ stare; cĂ, preŢedintele tribunalului Ilfov, s. II, prin Ńncheerea cu No. 9045 din 16 Decembrie 1906, rĂmasĂ definitivĂ prin neapellare, Ńi-a declinat competenŢa pe motiv cĂ, conform art. 58 al. 4 din Legea jud. de Pace, judele de Ocol este competent a judeca o asemenea cerere; cĂ, judele ocol. I BucureŢti, Ńnainte cĂruia s'a trimis cercetarea afacerii, prin cartea de judecatĂ cu No. 819/907, declinandu'Ţi Ńi dĂnsul competenŢa, cursul justiŢiei se gĂseŢte intrerupt, ast-fel cĂ această InaltĂ Curte, conform art. 262 pr. civ. urmeazĂ sĂ pronunŢe un regulament de competenŢa;

ConsiderĂnd cĂ prin art. 58 al. 4 din Legea jud. de Pace s'a dat Ńn mod excepŢional, Ńn competenŢa judecĂtoriilor de ocol sĂ judece Ńn cea din urmĂ instanŢa, de la valoarea de 50 lei pĂnĂ la 200 lei inclusiv, Ńi cu dreptul de apel pĂnĂ la ori ce valoare, cererile pentru reparaŢiunile locurilor sĂu clĂdirilor Ńnchiriate, impuse prin contract sĂu de cĂtre lege Ńn sarcina chirieŢului;

ConsiderĂnd cĂ prin art. 7 din legea asupra drepturilor proprietarilor, nu s'a derogat la acest principiu relativ la competenŢa pus prin sus citatul art. 58, de cĂt Ńn cazul cĂnd cererea pentru despĂgubiri rezultĂnd din degradaŢiunile imobilului Ńnchiriat, se face ŃmpreunĂ cu cererea de plata chiriei sĂu evacuarea, iar nu Ńi cĂnd cererea pentru despĂgubiri provenind din stricĂciunile imobilului, face ea singurĂ obiectul acŢiunii cum e cazul Ńn specie;

ConsiderĂnd cĂ astfel fiind, acŢiunea de faŢĂ este de competenŢa judelei de ocol;

Pentru aceste motive, regulĂnd competenŢa, etc.

AudienŢa de la 11 Maii 1907

PreŢedentia D-lui CH. PHEREKYDE, Prim-PreŢedinte

Gheorghe Avram cu Andrei Ion Nica Ń. a.

Anularea actelor de Ństreinarea pĂmĂnturilor rurale.—AcŢiunea introdusĂ Ńnainte de 28 Maii 1896 data promulgĂrei legii judecĂtoriilor de pace.—InstanŢa competente a judeca asemenea acŢiuni.—(Art. 124 din legea judecĂtoriilor de pace; art. 742 pr. civilĂ).

Legiuitorul, neocupĂndu-se prin art. 124 din legea judecĂtoriilor de pace Ńi de acŢiunile Ńn anularea actelor de ŃnstrĂinare a pĂmĂnturilor rurale intentate Ńn baza legii din 1879 cari se

INALTA CURTE DE CASAŢIE ŢI JUSTIŢIE, S. I

AudienŢa de la 2 Maii 1907

PreŢedentia D-lui I. DUGA, Consilier

Aspasia Dănescu cu S. Prager Ń. a.—regulament de competenŢa—

Regulament de competenŢa.—AcŢiune referitoare la despĂgubire provenitĂ din stricarea imobilului Ńnchiriat.—CompetenŢa judelei de a o judeca.—(Art. 7 din legea asupra drepturilor proprietarilor Ńi art. 58 legea judecĂtoriilor de pace).

Art. 7 din legea asupra drepturilor proprietarilor n'a derogat la principiul relativ la competenŢa pusĂ prin art. 58 din legea judecĂtoriilor de pace, de cĂt Ńn cazul cĂnd cererea pentru despĂgubiri rezultĂnd din degradaŢiunile imobilului Ńnchiriat, se face ŃmpreunĂ cu cererea de plata chiriei sĂu evacuarea, iar nu Ńi cĂnd acea cerere de despĂgubiri face ea singurĂ obiectul acŢiunii.

Decizia 165/907.—Regulat competenŢa Ńn procesul dintre Aspasia Dănescu cu Sigmund Prager Ń. a.

Curtea,

AscultĂnd pe d-l avocat N. Mitescu, care a susŢinut cĂ afacerea este de competenŢa tribunalului.

Pe d. avocat Neagu care a susŢinut cĂ judele de ocol este competent.

DeliberĂnd,

AvĂnd Ńn vedere cĂ Aspasia Dănescu, cu autorizaŢia soŢului sĂu I. Dănescu, Ńn baza legii asupra drepturilor proprietarilor, a chemat Ńn judecatĂ Ńnainte Pri-

găsească pendinte la tribunale la data promulgării legii judecătoriilor de pace a lăsat a se aplica în privința acestora principiul admis în materie de competență, care este acela că legea nouă privitoare la competență fiind de ordine publică se aplică imediat la toate acțiunile cari nu fuseseră încă rezolvate până în momentul promulgării legii noi, după cum aceasta rezultă din art. 742 pr. civilă.

Decizia No. 183/907. — Casată, după recursul făcut de Gheorghe Avram, deciziunea Curții de apel din Galați S. II No. 154/905, dată în proces cu Andrei Ion Nica ș. a.

Curtea,

Ascultând pe D-l adv. P. Poni în dezvoltarea motivului de casare invocat.

Pe d-l adv. St. Bratu în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

«Violarea art. 62, 124 și 125 din legea judecătoriilor de Ocoale din 1 Iunie 1896. Eu Gheorghe Avram intentând acțiune la tribunalul Brăila pentru anularea unui act de vânzare de pământ rural în întindere de 10 pogoane în țarină și un loc de casă dat mie după legea rurală din 1879, din comuna Tichilești, județul Brăila, pământ ce a fost vândut D-lui Ion Nica pe numele fiului său Andrei Ion Nica persoană interpusă în vânzare.

«Tribunalul mi-a respins acțiunile, iar eu făcând apel la Curtea apelativă din Galați, Curtea prin o rea interpretare și violarea citatelor articole 62, 124 și 125 mi-au respins rău apelul».

Având în vedere deciziunea Curții de Apel din Galați S. II cu No. 154/905, supusă recursului;

Având în vedere că cesțiunea dedusă în judecata acestei Inalte Curți prin recursul de față, constă în a se ști dacă acțiunile relative la anularea actelor de înstrăinarea pământurilor rurale, introduse înainte de 28 Mai 1896, data promulgării legii judecătoriilor de pace, și neresolvate încă până la acea dată, se judecă după legea din 1879, adică de tribunal în prima și ultima instanță (art. 8 și 14), fără apel și recurs, sau conform dreptului comun, cu 2 grade de jurisdicțiune, după cum se dispune prin art. 62 din legea judecătoriilor de pace;

Considerând că legiuitorul prin art. 124 din legea judecătoriilor de pace, s'a ocupat numai de acțiunile pe care le dă prin această lege în competența judecătoriilor comunale, ce le înființa, cum și de acelea ce se găsează pendinte, în ziua promulgării acestei legi, înaintea judecătoriilor de pace ce le desființa, regulând a se trimite la instanțele indicate în acest text de lege, iar prin ultimul alineat de sub acest articol s'a ocupat de acțiunile ce s'ar introduce de la promulgarea legii în cesțiune (28 Mai 1896) și până la punerea ei în aplicare, fixată prin art. 120, la 1 Iulie 1896;

Considerând dar, că legiuitorul neocupându-se prin sus citatul articol 124 și de acțiunile în anularea actelor de înstrăinare a pământurilor rurale, intentate în baza legii din 1879, care se găsează pendinte la tribunale la data promulgării legii judecătoriilor de pace, a lăsat a se aplica în privința acestora, principiul admis în materie de competență, care este acela că legea nouă privitoare la competență, fiind de ordine publică se aplică imediat la toate acțiunile care nu fuseseră încă rezolvate până în momentul promulgării legii noi;

Considerând că aceasta rezultă și din dispozițiunile art. 742 pr. civ. care dispune că actele de procedură neîndeplinite încă la data aplicării legii noi, sunt su-

puse orândueleur și formelor de procedură prevăzute de această lege;

Considerând că o acțiune consistând în demersurile ce o parte face în justiție spre a-și valorifica un drept, constituie din acest punct de vedere, un act de procedură, care dacă nu e încă îndeplinit, se îndeplinește potrivit art. 742 pr. civ. după legea nouă;

Considerând că astfel fiind și întru cât în specie se constată că valoarea pământului în litigiu este mai mare de 1500 lei, și acțiunea în anularea actului de înstrăinare nu era încă rezolvată de tribunal, la data promulgării legii judecătoriilor de pace, Curtea de fond era competentă să judece procesul în apel, și prin urmare, judecând că sentința tribunalului ar fi fost pronunțată conform legii din 1879 în ultima instanță, a violat art. 62 și 124 din legea jud. de pace, cum și art. 125 din aceeași lege, care abrogă toate dispozițiunile contrarii acestei legi;

Că dar, mijlocul de casare invocat, se găsește întemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. III

Audiența de la 26 Martie 1907

Președenția D-lui G. P. PETRESCU, Președinte

Primăria com. Galați cu Compania apelor din Galați

Apel făcut în numele altuia, fără procură. — Ratificarea în lăuntru termenului. — Ratificarea nu este supusă la alt timbru, nici nu trebuie să fie scrisă și comunicată părții adverse.

Acțiunea neguțătorilor contra celor ce nu sunt neguțători. — Prescripție de un an. — Incheierea unei socoteli. — Încetarea prescripției scurte. — (Art. 1904 și 1905 C. civ.).

Adeverința dată de creditor pentru primirea capitalului, fără a face rezervă pentru dobânzi. — Presumpție «juris tantum» de plata dobânzilor. — Admisibilitatea probei contrarii. — (Art. 1590 C. civ.).

1. Asemănat art. 316 din procedura civilă, partea în numele căreia s'a făcut un apel fără procură, poate ratifica acel apel în lăuntru termenului cerut pentru apel.

2. Legea nu prevede prin nici o dispoziție formală că ratificarea unui apel să fie supusă la vre-o taxă de timbru și că trebuie să fie scrisă și comunicată părții adverse.

3. După art. 1904 Cod. civil, acțiunea neguțătorilor pentru furniturile ce fac altor persoane cari nu sunt neguțători, se prescrie prin trecerea unui an, însă art. 1905 tot din codul civil adaugă că: prescripțiunea încetează de a mai curge când între părți s'a încheiat socoteli sau când se va fi dat bilete sau adeverințe.

4. De și prin art. 1590 Cod civil, legea prevede că adeverința dată pentru plata capitalului, fără rezervă în ce privește dobânzile, este o presumpțiune de plata lor și scutește de dănsle pe debitor, totuși, această presumpțiune nu este o presumpțiune absolută, ci poate fi combătută prin proba contrarie.

Deciziunea No. 110/907. — Respins recursul făcut de Primăria comunei Galați contra deciziunii No. 15/906 a Curții de Apel din Galați s. II, dată în proces cu Compania apelor din Galați.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Gr. Crețescu din partea recurentului și pe d-l avocat Macri din partea intimatului. Deliberând,

Asupra motivelor 1 și 2 invocate de Primăria Galați:

I. «Violarea art. 94 Pr. civ. combinat cu art. 1088 c. civ. apelul n'a fost făcut de Directorul companiei apelor d-l Heyles, ci de d-l Clayton ca procurator al d-lui Heyles și Curtea de apel respingând cererea noastră de a se comunica originalul procurei a violat art. 1188 C. civ. și art. 70 și 94 Pr. civ. de oare-ce la dosar nu era de cât o copie după procura nelegalizată și noi puteam cere comunicarea originalului procurei conform legii și în interesul apărării și Curtea de apel era ținută, să ordone comunicarea»

II. «Violarea art. 1 și 24 din legea timbrului și art. 70 și 326 Pr. civ. ratificarea apelului din partea directorului companiei, apel făcut de un domn Clayton nu se putea face de cât pe timbru fix de 20 lei cu taxa specială de 100 lei și în același timp să și fi făcut această ratificare pe o petiție care să fi fost comunicată și Primăriei, noi am cerut acest lucru onor. Curții și dânsa ne-a respins cererea comițând cu aceasta un exces de putere și o violare de lege».

Având în vedere că din deciziunea cu No. 15/906 a Curții de Galați secția II, supusă recursului, rezultă, că Compania apelor din Galați, a chemat în judecată pe Primăria acelei comune și a cerut condamnarea sa la mai multe sume de bani pentru apa pe care i-o furnizează de mai mult timp, precum și o sumă de 24627 lei și 25 bani reprezentând dobânzile unei sume de 49469 lei și 85 bani, care deja îi fusese recunoscută printr'o altă deciziune a acestei Curți cu No. 26/904 și care fusese executată;

Că tribunalul Covurlui s. II-a prin sentința sa cu No. 105/905, respingându-i cererea ca nesuștinută, Curtea de apel i-a admis-o în parte;

Considerând că după prescripțiunile art. 316 din Pr. civ., partea în numele căreia s'a făcut un apel fără procură, poate ratifica acel apel în lăuntru termenului cerut pentru apel;

Că în specie, Curtea de apel din Galați, întemeindu-se pe declarațiunea făcută de d-l Hayles, directoarele companiei apelor din Galați, că ratifică apelul semnat de C. S. Clayton în numele companiei apelor și constatând în fapt că ratificarea a fost făcută în lăuntru termenului de apel, cu drept cuvânt a respins cererea primăriei de a i se mai produce și originalul procurei în virtutea căreia semnatarele apelului făcuse acel apel în numele Companiei;

Considerând, că pe de altă parte, legea prin nici o dispozițiune formală, neprevăzând că ratificările în asemenea cazuri trebuie să fie supuse la vre-o taxă de timbru și că ele trebuiesc să fie scrise și comunicate părții adverse, Curtea nu a violat nici unul din textele de lege invocate de către recurenta Primărie când nu i-a admis cererile și pretențiunile sale;

Că deci, ambele aceste motive de casare ne fiind întemeiate trebuiesc a se respinge;

Asupra motivului al III de casare:

«Violarea art. 1533 și 1191 C. civil, procesele verbale pe care s'a bazat onor Curte spre a condamna Primăria la plata sumei de 5893 lei, n'au fost valabile, nici încheiate de un mandatar special al primarului; Inginerul primăriei a fost delegat cu măsurarea apei în 1896 nu și în 1901, 1902 și 1903.

«Onor Curte și în această privință a comis un exces de putere și violare de lege primind ca valabile acte neîncheiate de mandatarul primarului».

Considerând că d-l avocat al Primăriei declarând în instanță că nu susține acest motiv, Curtea ia act de această declarațiune și nu se mai pronunță asupra sa;

Asupra celui de al IV motiv invocat:

«Violarea art. 1904 și 1905 Codul civil. S'a propus de Primărie prescripțiunea de un an și onor Curte a respins-o

neținând seamă ca Compania apelor e un comerciant, și Primăria un particular necomerciant, și neținând seamă că primăria în privința sumelor din adresele companiei cu care anunța Primăriei excedentele consemnate în fie-care trimestru nu le-a recunoscut și nici a dat companiei vre-o adeverință vre un bilet de recunoaștere».

Având în vedere că deși după art. 1904 Cod civil acțiunea negociatorilor pentru furniturile ce fac altor persoane care nu sunt neguțători se prescrie prin trecerea unui an, însă art. 1905 tot din codul civil, adaugă că: prescripțiunea încetează de a mai curge când între părți s'au încheiat socotelii său când se va fi dat bilete său adeverințe;

Considerând că, în specie, Curtea de fond constatând în fapt că cantitatea de apă consumată de primăria Galați a fost stabilită prin procese verbale dresate conform convențiunei intervenită cu Compania apelor și că la dosarul cauzei s'a depus copii după adresele cu care Compania a înaintat Primăriei conturile încheiate pe bază de procese-verbale, rezultă într'un mod evident și legal că cererile său acțiunea Companiei apelor nu poate să fie considerate că prescrie în conformitate cu dispozițiunile art. 1904 Cod. civ.;

Că ast-fel fiind și acest motiv rămâne nefondat.

Asupra motivelor V și VI invocate de Primărie:

«Violarea art. 1091 și 1138 C. civ. Compania în momentul când a făcut acțiunea primise încă de mult plata capitalului de 49.627 lei și 25 bani la care a cerut dobânzi convenționale de 24.627 și 25 bani și a remis și titlul, deciziunea No. 26/904 Primăriei fără să și facă rezervele în privința dobânzilor, numai putea să ceară dobânzi la o sumă care ca datorie s'a stins. Onor Curte respingând acest argument a violat legea și a comis un exces de putere».

VI «Violarea art. 1590 C. civ. Compania a dat adeverință pentru primirea sumei de 49627 fără să și facă rezerve în privința dobânzilor, adeverința dată pentru capital scutește de dobânzi dacă nu s'a făcut rezerve în privința lor. Onor Curte a violat și acest art. 1590 C. civ.»

Având în vedere că din deciziunea Curții de fond supusă recursului rezultă că, în definitiv, Compania apelor ceruse pe lângă celelalte sume de bani și plata dobânzilor de 10% stipulată prin contract la suma de 49469 lei și 85 bani, care îi fusese recunoscută deja de către justiție printr'o altă deciziune a Curții Galați cu No. 26/904 și pe care o executase în ceea ce privea capitalul, iar primăria comunei Galați se opune la plata acelor dobânzi în sumă de 24627 lei și 25 bani pe două mijloace: 1) tacita renunțare a Companiei apelor rezultând din faptul primirii capitalului integral prevăzut în deciziunea Curții cu No. 26/904 și remiterea titlului cu ocaziunea executării, și al doilea, presumpțiunea de plata procentelor creată de art. 1590 din codul civil, întru cât Compania, nu făcuse nici o rezervă în privința dobânzilor și;

Având în vedere că în principiu, nici-o renunțare la un drept nu se presupune; că renunțarea trebuie să fie său formal făcută sau să rezulte neîndoios din niște fapte urmate cu bună știință de către acela care are un drept;

Considerând însă că, deși prin art. 1590 Cod civ. legea prevede că adeverința dată pentru plata capitalului fără rezervă la dobânzi, este o presumpțiune de plata lor și scutește de dănsese, totuși această presumpțiune nu este o presumpțiune absolută ci, în contra ei se poate dovedi contrariul;

Având în vedere că în specie, Compania apelor a dovedit înaintea instanței de fond, că deși prin prima acțiune ce dânsa intentase primăriei pentru plata sumei de 49469 lei ceruse la început și dobânda cuvenită de 24627, dar, că în cursul desbaterilor, dânsa, nu a mai susținut acest cap de cerere și că nici adversara sa, nu a pus concluziuni în această privință și că nici Curtea nu s'a mai preocupat și decis despre dânsul;

Că dacă dânsa, executându-și decizia No. 26/904 și-a primit capitalul și a remis titlul său primăriei cu a-

ceastă ocaziune fără a face nici un fel de rezervă pentru dobânzi, prin aceasta nu a făcut de cât să execute aceea ce se prevedea prin decizia No. 26/904, pe care o execută și la care nu putea să facă nici un fel de rezervă, de oare ce nu se prevedea nimic despre dobânzi prin acea decizie;

Că, în definitiv, presumpția de plată, în specie nici nu se poate presupune când însuși Primăria nu invoacă această plată făcută și când pentru dobânzi se judecă astăzi pentru prima dată;

Considerând că ast-fel fiind lucrurile și aceste două motive rămân nefondate și trebuiesc a fi respinse;

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, SECȚIA I

Audiența de la 7 Februarie 1906

Președenția D-lui SC. POPESCU, Prim-Președinte

Polixenia P. Antonescu cu Maria G. Dumitrescu și alții

Deciziunea No. 38

Raport. — Moștenitor care renunță la moștenire. — Asimilarea lui cu succesibilul care a primit un dar cu dispensă de raport. — Cum se face raportul în asemenea caz. — (Art. 770 Cod. Civil).

In lipsa unui text de lege, moștenitorul care renunță la moștenire trebuie asimilat cu succesibilul care a primit un dar cu dispensă de raport, care dar excede cotitatea disponibilă. În acest caz art. 770 c. civil o spune în mod clar că, atunci când excedentul trece peste jumătatea valorii imobilului, donatarul raportează imobilul și prelevă asupra masei valoarea porțiunii disponibile; când însă această porțiune trece peste jumătate din valoarea imobilului, donatarul poate ține imobilul în întregimea lui, el ia însă mai puțin din celelalte bunuri ale succesiunii și recompensează pe coerezii săi sau în bani sau ori cum alt-fel.

S'au ascultat: D-nii avocați T. Stelian și C. Nacu, din partea apelantului; D-nii avocați M. Antonescu și Em. Pantazi, din partea intimărilor.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Grigore P. Antonescu, azi decedat și continuat de mama sa Polixenia P. Antonescu, contra sentinței Trib. Teleorman No. 141/94¹⁾, dată în proces cu Marin G. Dumitrescu și G. P. Antonescu.

Având în vedere că prin acțiune și apel se tinde la reducerea donațiunii ce d-na Maria G. Dumitrescu a primit de la defunctul ei părinte Păndele Antonescu prin actul dotal autenticat și transcris la Tribunalul Teleorman la No. 123 din 1879, sub cuvânt că i s'ar fi atins rezerva, donațiune care constă din moșia Plosca de sus și avere mobilă în sumă de 6200 lei, cerând în același timp eșirea din indiviziune, în care scop a fost pus în cauză și pe un alt frate George P. Antonescu;

Având în vedere că, pe urma lui P. Antonescu, rămânând trei copii și cum d-na Maria G. Dumitrescu a renunțat la moștenirea sa mulțumindu-se cu dota ce-i fusese constituită, rezerva lui Grigore P. Antonescu este de a treia parte din averea lui *de cuius*, fapt necontestat de părți;

Având în vedere că pentru a putea stabili dacă această treime a fost ori nu atinsă, Curtea a ordonat a se face o constatare și evaluare a averii rămășiță la

moartea lui P. Antonescu, starea averii dotale în momentul constituirii dotei și valoarea ei în momentul morții donatorului, lucrare care a fost efectuată și expertizată;

Având în vedere că se constată că Păndele Antonescu, în viață fiind, a constituit dotă ficei sale Maria la Martie 1879, când trece în căsătorie cu Locotenent Gheorghe A. Dumitrescu, partea sa din moșia Plosca de sus, din județul Teleorman, în întindere de 505 po-goane, pe care atunci o evaluează la suma de 50.500 lei, și bijuterii în valoare de 6200 lei, iar la moartea sa s'a constatat că a lăsat un loc în Roșiori, cu case pe el și o magazie, mobilierul care garnisea această casă, precum și o casă de fer, un cupeu și un cal, cum și o creanță de 6000 lei, datorie la Grigore Burcă;

Având în vedere că relativ la averea dăruită, ea trebuie adăogată prin calcul la bunurile lăsate de donator în momentul morții, după starea lor din momentul donațiunii și după valoarea ce au avut în momentul morții donatorului, cum prescrie art. 819 codul civil; că, în vedere că la moartea lui Păndele Antonescu, trăia soțul d-nei Maria J. Dumitrescu care era usufructuarul dotei, Curtea a voit să știe pentru moșia Plosca atât valoarea plinei cât și a nudei proprietăți; că primul expert State Anghelescu, a evaluat plina proprietate între 55—60.000 lei, iar expertul G. Alexescu evaluează numai nuda proprietate la suma de 70.700 lei;

Având în vedere că, dacă Maria G. Dumitrescu ar veni la moștenirea tatălui său, ea ar trebui, conform art. 751 codul civil, să raporteze tot ce a primit de la defunct prin dar, iar nu o porțiune desmembrată; că osebit de asta, dreptul de usufruct nici nu se mai poate pune astăzi în discuțiune, întru cât soțul a încetat și el din viață, că dar în calcul trebuie să intre plina proprietate a moșiei;

Că ținând seamă că moșia are o lungime de 14 chilometri și o lățime numai de 150 metri, că n'avea pe ea ecareie, că arenda la 1890, anul morții donatorului, era de 3300 lei și că prin actul dotal era evaluată 50.500 lei, Curtea, în aprecierea sa, fixează valoarea moșiei la moartea lui Păndele Antonescu la suma de 60.000 lei;

60.000 în ce privește bijuteriile, întru cât nu se face dovada că ele ar fi scăzut în valoare, cată a se menține estimățiunea lor din actul dotal de 6.200 lei;

Având în vedere că locul din Roșiori, cu casele și magazia de produse aflate pe el au fost evaluate de expertul Alexescu la suma de 4200 lei;

Având în vedere că acest loc se găsește situat într'un centru comercial de cereale; că după cum rezultă din schița de plan prezentată de intimată și care e scoasă de pe planul orașului Roșiori, acest loc are o suprafață de 2888 m. p.; că ținând seamă că pe acest loc se află două perechi case și o magazie de produse, Curtea găsește că evaluarea făcută de expert este prea mică și fixează suma de 8000 lei ca valoare a acestui loc și a construcțiilor aflate pe el;

Având în vedere că averea mobilă aflată la moartea lui P. Antonescu în casele din Roșiori a fost evaluată de expert la suma de 1400 lei, la care trebuie adăogată valoarea casei de fer, a cupeului și a calului, care după informațiunile culese de expert în localitate au fost vândute de apelanta Polixenia P. Antonescu cu 500 lei;

Având în vedere că din chitanța cu data 10 August 1888 se mai constată că Gr. Burcă datoră lui P. Antonescu suma de 6000 lei în efecte, sumă ce a fost primită după moartea acestuia de soția sa Polixenia și de fiii săi Grigore și Gheorghe, cum rezultă din chitanța acestora cu data 30 Martie 1892;

Că dar masa succesorală a decedatului Păndele Antonescu se urcă la suma de 82.100 lei, că scăzând din această masă datoriile, și anume dota primei sale soții Elena în sumă de 19.000 lei vechi sau 7037 lei 03 bani,

1) A se vedea publicată în «Curierul Judiciar» din 1896, No. 1.

recunoscută chiar de defunctul P. Antonescu prin testamentul său cu data 6 Ianuarie 1888, dotă care revenea numai intimatelor Maria Dumitrescu și fratelui său Gheorghe, născuți din căsătoria cu Elena, suma ce rămâne ca avere proprie a lui Pandelescu Antonescu este de 75.062 lei 97 bani ;

Că, Gr. P. Antonescu, având drept la a treia parte din această sumă, partea disponibilă și prin urmare rezerva sa este de 25.020 lei 99 bani ;

Având în vedere că d-na Maria Dumitrescu renunțând la succesiunea tatălui său P. Antonescu, toată averea rămasă la încetarea lui din viață anume specificată mai sus și care valora 15.900 lei a fost luată și s'a posedat de cei doi fii Grigore și Gheorghe ; că dar Grigore a primit din succesiunea părintelui său numai suma de 7950 lei ; că după calculul de mai sus el având drept la suma de 25.020 lei 99 bani, rezerva sa se găsește atinsă prin dispozițiunea între vii făcută de tată în favoarea fiicei sale cu ocazia înzestrării cu suma de 17.070 lei 99 bani, sumă de care intimata Maria Dumitrescu ar fi ținută să răspundă față de fratele său Grigore dacă acesta ar mai fi în viață ;

Considerând însă că, în cursul instanței de apel, Gr. P. Antonescu a încetat din viață și moștenirea sa a fost acceptată numai de muma sa Polixenia P. Antonescu și de fratele său George Antonescu, iar sora sa intimata Maria Dumitrescu a renunțat la această moștenire ; că în această situațiune, d-na Polixenia P. Antonescu n'are drept și nu poate reclama de cât un sfert din suma de 17.070 lei 99 bani, cuvenită fiului său Grigore, adică 4267 lei 77 bani ;

Având în vedere că d-na Maria Dumitrescu având să ia și ea din moștenire suma de 3518 lei 51 bani, adică jumătate din dota mamei sale Elena, cea-l'altă jumătate cuvenindu-se fratelui său George, opune mamei sale vitrige Polixenia, care moștenește pe Grigore, compensațiunea ;

Având în vedere că ambele datorii fiind de o potrivă certe și lichide compensația este admisibilă ; că dar d-na Polixenia P. Antonescu mai are de luat suma de 749 lei 24 bani ;

Cât privește partea ce ar reveni lui Gheorghe P. Antonescu, întru cât acesta printr'un act de recunoaștere și printr'o declarație autentică recunoaște ca bine constituită dota surorii sale și n'a pus în contra ei nici o concluziune, de și a figurat în instanță, Curtea n'are a se ocupa de cât de pretențiunea d-nei Polixenia P. Antonescu ;

Având în vedere că d-na Polixenia P. Antonescu cere ca reducerea liberalității intimatelor să se facă în natură și să se ordone esșirea din indiviziune ;

Având în vedere că e necontestat că dacă d-na Maria Dumitrescu ar veni la moștenirea tatălui său P. Antonescu, ar trebui să raporteze tot ce a primit de la defunct prin dar ; cum însă dânsa a renunțat la moștenirea acestuia, e în drept a popri darul în limitele cotității disponibile și face raportul părții ce escede această cotitate în bani. Într'adevăr, în lipsa unui text de lege, moștenitorul care renunță la moștenire trebuie asimilat cu succesibilul care a primit un dar cu dispensă de raport, care dar escede însă porțiunea disponibilă. În acest caz, art. 770 c. civ. o spune în mod clar că numai dacă escedentul trece peste jumătatea valorii imobilului, atunci donatarul raportează imobilul și prelevă din masă valoarea porțiunii disponibile, când însă această porțiune disponibilă trece jumătate din valoarea imobilului, donatarul poate ține imobilul în întregime la el, el ia însă mai puțin din cele-lalte bunuri ale succesiunii și recompensă pe coerezii săi, sau în bani, sau ori-cum alt-fel ;

Considerând, în specie că ceea ce are de raportat d-na Maria Dumitrescu (749 lei 24 bani) fiind o sumă relativ mică față cu valoarea moșiei care este de 60.000 lei, a se obliga numita ca să raporteze moșia dăruită, pentru ca prin partaj să se poată alege partea d-nei

Polixenia P. Antonescu de 749 lei 24 bani, ar fi o nedreptate strigătoare, mai ales că astă-zî moșia a câștigat în valoare din cauza construcțiilor și îmbunătățirilor făcute pe ea, de care ar trebui să se țină seamă donatarului, potrivit art. 766 c. civ., ca cheltueli necesare și utile ; că dar, escedentul reductibil având mult mai puțină valoare de cât porțiunea care trebuie să rămână donatarului Maria Dumitrescu, numita este în drept a reține imobilul întreg și se poate libera dând partea d-nei Polixenia P. Antonescu de 749 lei 24 în bani ; că în acest caz, e fără interes a se mai ordona esșirea din indiviziune ;

Având în vedere că, de și la suma de 749 lei 24 bani d-na Polixenia P. Antonescu ar avea drept la dobânzi din ziua de 19 Ianuarie 1890 data morții lui Pandelescu Antonescu, potrivit art. 762 c. civ., cum însă partea nu a cerut și s'a mărginit ca raportul să se facă în natură, Curtea n'are a se ocupa de ele.

Pentru aceste motive, în majoritate, admite apelul, etc (ss) Sc. Popescu, Gr. Ștefănescu, M. Vidrașcu.

Opiniune

Difer de majoritatea Curței numai în ce privește modul cum trebuie să se facă reducățiunea dotei d-nei Maria G. Dumitrescu și sunt de părere că reducățiunea urmează să se facă în natură, iar nu prin plata unei sume de bani reprezentând valoarea părții din succesiune care trece porțiunea disponibilă.

În adevăr, în regulă generală, reducățiunea donațiilor, ca și a legatelor, se face în natură, de oare-ce eredele rezervatar având un drept de moștenire asupra imobilelor dăruite, ori legate, el nu poate fi silit a primi echivalentul în bani (art. 736 cod. civ.) ;

Acest principiu rezultă de alt-fel din dispozițiunile art. 770 și 851 cod. civ. și nu suferă excepțiune de cât în cazurile anume prevăzute de aceste texte de lege, precum și de art. 855, 770 și 851 codul civil, cari se completează unul pe altul, presupun însă, pentru ca aplicațiunea lor să fie posibilă, că e vorba de o donațiune ce excede porțiunea disponibilă, făcută cu dispensă de raport, unui descendent care a primit moștenirea, căci moștenitorul renunțator fiind cu totul străin de moștenire, potrivit art. 696 cod. civ., de aci urmează, — și lucrul e constant în drept, — că el nu are nici un drept la rezervă și deci nu poate, în ipoteza art. 851 cod. civ., să reție partea sa de rezervă dintr'o moștenire la care nu ia parte, iar în ipoteza art. 770, moștenitorul renunțator iarăși nu are dreptul — întocmai ca și un donatar străin — ca să invoace prin analogie dispozițiunile art. 770 cod. civ., speciale raporturilor dintre coerezii unei succesiuni, ci numai art. 1388 cod. civ., după care un lucru comun aparținând mai multor persoane trebuie vândut prin licitațiune, atunci când nu se poate împărți ușor și fără pierdere pentru coproprietari.

În vederea acestora, sub semnatul sunt de părere că d-na Maria G. Dumitrescu, renunțând la succesiunea părintelui său, nu poate invoca dispozițiunile excepționale ale art. 770 cod. civ., și reducățiunea dotei sale trebuie să se facă în natură, și întru cât imobilul dotat nu se poate împărți ușor — în proporțiunea drepturilor respective, — urmează să se dispună vânzarea acestui imobil prin licitațiune publică, pentru esșirea din indiviziune.

(s) G. Buzdugan.

TRIBUNALUL MEHEDINȚI S. I

Audiența de la 1 Februarie 1907

Președenția D-lui I. B. DOXESCU, Prim Președinte

Sentiința No. 20

M. Bârlogeanu, C. Bârlogeanu și H. Bârlogeanu cu Maria Bârlogeanu

Proba cu martori, — Dispozițiile art. 1198 c. civil. — Dacă aceste dispozițiuni se pot aplica și debitorului

care a perdut un act de care are interes să se prevaleze. — Dacă dispozițiile art. 1198 c. civil se pot aplica la orice fel de acte. — Forță majoră — Ce se înțelege prin forță majoră — (Art. 1198 c. civil).

1) *Spiritul care a determinat pe legiuitor la redactarea dispozițiilor prevăzute în art. 1198 c. civil, a fost aplicarea principiului «nimănu nu i se poate cere imposibilul». Prin urmare, deși dispozițiile citatului articol vizează expres titlul unui creditor, cu toate acestea, și debitorului care a perdut un act de care are interes să se prevaleze, mai cu seamă un act care se constată liberațiunea sa, fie totală, fie parțială, sau coprinzând favoarea acordării unui termen, să impune aceeași rațiune să decidem, ca să i se aplice și lui principiul «nimănu nu i se poate cere imposibilul» și ca atare, să invoace și dănsul dispozițiile art. 1198 c. civil.*

2) *Dispozițiile art. 1198 al. 4 c. civil își au aplicațiunea la orice acte chiar când actul este supus la oare cari formațiști pentru a i se da forța probantă, căci, prin probă admisă, în virtutea acestui text de lege, se tinde la dovedirea existenței actului, iar nu la constituirea lui.*

3) *Prin caz de forță majoră să înțelege fapta unui al treilea la care partea nu s'a putut opune, și pe care ea n'a putut'o împedica.*

Tribunalul,

Asupra contestațiunei făcută de M. Bârlogeanu, Const. Bârlogeanu și H. Bârlogeanu cu domiciliul ales în T. Severin la d-l avocat Gr. Constantinescu, cu petițiunea înreg. la No. 10147 din 20 Aprilie 1905, contra urmării și vânzării averei lor imobiliară cerută de creditoarea Maria D. Bârlogeanu, domiciliată în Turnu Severin, strada Brâncoveanu, pentru plata sumei de 2000 lei cuprinsă în sentința tribunalului Mehedinți sec. II, No. 217 din 26 Noemvrie 1883 și investită cu titlul executoriū, pe motiv că creanța pentru care se văd urmăriți este plătită integral;

Având în vedere petițiunea de contestație, actele și lucrările aflate în dosarul cauzei, cum și concluziunile părților, în fapt se constată următoarele: În anul 1883 Noemvrie 19, Ion Bârlogeanu, Matei Bârlogeanu, Costache Bârlogeanu, Mina Bârlogeanu de o parte, iar Maria D. Bârlogeanu de altă parte, toți moștenitori ai def. Dim. Bârlogeanu, pentru a putea stinge între dânsii toate procesele pendinte la acea epocă cum și cele viitoare relative la averea rămasă pe urma numitului defunct, fac un act între dânsii, autentificat de primăria comunei Stângăceana sub No. 1280 din 1883. Cu acest act persoanele de mai sus se prezintă tribunalului Mehedinți secția II-a în ziua înfățișării procesului de moștenire între dânsii relativ la averea defunctului Dim. Bârlogeanu și declară că s'au împăcat prezentând tot deodată în instanță suszitul act de pace, tribunalul luând a t de această declarație admite cererea făcută și confirmă în totul actul de pace, cu data 19 Noembrie 1883 al zisei comune, prin sentința civilă a tribunalului Mehedinți secția II-a sub No. 217 din 26 Noembrie 1883, prin care sentință i se dă Mariei D. Bârlogeanu de către ceilalți moștenitori, pe lângă niște avere imobilă și lei 300 în numerar, plățiți la facerea actului de pace, suma de lei 2000 plățiți la un an după facerea actului de pace, luându-și toate părțile obligațiunea răspunderii zisei sume la termen, în mod solidar unul pentru altul și toți pentru unul în averea lor mobilă și imobilă.

În temeiul acestei sentințe civile a tribunalului Mehedinți secția II-a, remasă definitivă și investită cu titlul executoriū sub No. 108 din 1883 se cere acestui tribunal de către Maria D. Bârlogeanu prin petițiunea din 7 Mai 1901, înreg. la No. 9100 executarea ei în orice avere mobilă și imobilă a lui Matei Bârlogeanu, Const. Bârlogeanu și H. Bârlogeanu din comuna Stângăceana în mod solidar, primii ca debitori direcți iar H. Bârlogeanu ca moștenitor al decedatului I. Bârlogeanu, precum și a Achilinei T. Zamfirescu născută I. Bârlogeanu, domiciliată actualmente în Craiova, asemenea moștenitoare a defunctului I. Bârlogeanu. La această urmărire și executare M. Bârlogeanu, Const. Bârlogeanu și H. Bârlogeanu intervin cu contestațiunea de față arătând că datorita ce se pretinde de intimata Maria D. Bârlogeanu este achitată de mult timp. Și în dovedire prezintă chitanțe de liberațiune în valoare de lei 900, iar în ce privește liberarea și a sumei de lei 1100 alegă că s'a plătit și această sumă; dar chitanța care s'a liberat pentru această sumă s'a luat în păstrare de Const. Bârlogeanu, și că cu ocazia unui furt prin spargere la casa numitului s'a furat acea chitanță pe lângă alte mai multe obiecte și hârtii. Și în justificare au prezentat una copie după procesul verbal al primăriei comunei Stângăceana dresat de primarul respectiv cu data din 13 Iunie 1898 și una copie după petițiunea adresată zisului d-n primar cu data din 31 Ianuarie 1898. Numiții contestatori întemeiați pe aceste acte au cerut tribunalului în virtutea art. 1198 al. 4 cod civil să li se admită proba testimonială ca să dovedească că s'a făcut socoteală între părți mai înainte de anul 1898. relativ la suma datorită și respunzând suma datorită li s'a dat de intimată mai multe chitanțe în descărcare. Acest capăt de cerere găsindu-se întemeiat s'a admis de tribunal prin jurnalul din 17 Octombrie 1906 sub No. 3962. Iar astăzi fiind fixată judecarea contestațiunei de față, după citirea lucrărilor aflate la dosar intimata Maria D. Bârlogeanu prin reprezentantul său, d-l avocat St. Frumuseanu, a ridicat incidentul că rău tribunalul prin jurnalul precedent a admis proba testimonială spre a se dovedi achitarea sumei de lei 1100 din creanța de 2000 lei de oare ce contestatorii vor să dovedească cu martori o tranșacție, facerea socotelilor și a plăților; și în afară de aceasta legiuitorul permite proba cu martori în cazul prevăzut de art. 1198 al. 4 cod. civil în mod expres numai pentru creditor iar nu și pentru debitor.

Asupra incidentului ridicat de intimată:

Văzând articolul 1198 cod civil se constată mai întâi că acest articol dispune în termeni generali că proba cu martori este admisibilă totdeauna când creditorului nu-i a fost cu putință a-și procura o dovadă scrisă despre obligațiunea ce pretinde, sau a-și conserva dovida luată, prevăzând dar două cazuri deosebite: I) în primele trei aliniate cauzile când creditorul a fost în imposibilitate de a-și conserva o dovadă scrisă; II) acel caz în care actul scris a existat însă s'a perdut printr'un caz de forță majoră neprevăzută;

Considerând că dispozițiunile art. 1198 cod civil într'adevăr vizează în mod expres numai pe creditorul unui titlu, atât în ipotezele prevăzute în alin. 1, 2 și 3 cât și în ipoteza prevăzută de alin 4;

Considerând că spiritul care a determinat pe legiuitor la redactarea dispozițiilor prevăzute în art. 1198 cod. civil a fost aplicarea principiului: «nimănu nu i se poate cere imposibilul»;

Considerând că deși dispozițiunile art. 1198 cod civ. vizează expres titlul unui creditor, cu toate acestea și debitorului care a perdut un act de care are interes să se prevaleze, mai cu seamă un act care să constată liberațiunea sa, — fie totală, fie parțială — sau coprinzând favoarea acordării unui termen, se impune aceeași rațiune să decidem să i se aplice și dănsului principiul «nimănu nu i se poate cere imposibilul», și

ca atare să invoace și debitorul dispozițiunile art. 1198 cod. civil;

Considerând că dispozițiunile art. 1198 al. 4 cod. civil își au aplicația la ori-ce acte, chiar când actul este supus la oare-cară formalități, pentru a-i se da forța probantă, căci prin proba admisă în virtutea acestui text de lege se tinde la dovedirea existenței actului iar nu la constituirea lui;

Considerând, în speță, că contestatorii prin proba cu martori cerută, tind să dovedească existența titlului de liberațiunea datoriei, cum și terminarea socotelilor dintre dâșii și intimata Maria D. Bârlogeanu; și apoi pierderea celui titlu printr'un caz de forță majoră neprevăzută;

Considerând că prin caz de forță majoră se înțelege fapta unui al treilea la care partea nu s'a putut opune și pe care ea n'a putut-o împedica; Că prin copiele după petițiunea adresată Primăriei comunei Stângăceana cu data 31 Ianuarie 1898 și copia după procesul verbal al d-lui primar al comunei Stângăceana din 13 Ianuarie 1898 dovedind prealabil că la casa lui Const. Bârlogeanu s'a comis un furt prin spargere cu ocazia cărui furt se alegă și furtul unei chitanțe liberatorice de 1100 lei tribunalul apreciază că faptul furtului prin spargere menționat mai sus constituie un caz de forță majoră neprevăzută și în atare caz, proba testimonială cerută de contestatori în temeiul art. 1198 al. 4 c. civ. fiind fondată câtă a se respinge incidentul de a se reveni asupra jurnalului din 17 Octombrie 1906, sub No. 3962 și dispune la ascultarea martorilor chemați;

Având în vedere că din acte și concluziunile părților rezultă că M. Bârlogeanu, Const. Bârlogeanu și H. Bârlogeanu își întemeiază contestațiunea lor făcută prin petițiunea înreg. No. 10147/905, 20 Apr. contra urmăririi și executării cerută de Maria D. Bârlogeanu pe motiv că creanța prevăzută în sențița civilă No. 217 din 26 Noiembrie 1883, este achitată integral, justificând aceasta prin prezentarea a trei chitanțe liberatorii de achitare de către intimata Maria D. Bârlogeanu, în valoare de lei 900 și anume o chitanță scrisă și subscrisă de Maria D. Bârlogeanu cu data de 14 Martie 1884, în valoare de lei 600, idem cu data de 25 Iulie 1889 în valoare de lei 100, și idem cu data din 10 Septembrie 1889 în valoare de lei 200, iar în ce privește și achitarea sumei de lei 1100, alegând că chitanța liberatorie de acea sumă li s'a furat cu ocaziunea furtului prin spargere la C. Bârlogeanu unul din menționații contestatori, au prezentat acte constatoare de acea spargere cerând în temeiul art. 1198 al. 4 codul civil să li se admită proba testimonială în dovedirea celor alegate, cerere admisă și menținută de tribunal;

Având în vedere, că tribunalul întemeiat pe dispozițiunile art. 1198 al. 4 codul civil admitând proba testimonială urmează că contestatorii să dovedească prealabil că: I-îu existența unei chitanțe liberatoare de 1100 lei în descărcarea convențiunei prevăzută în sențița tribunalului Mehedinți Secția I-a No. 217 din 23 Noiembrie 1883; II-lea liberarea chitanței de 1100 lei, cum că facerea socotelilor, cu ocazia liberării acestei chitanțe a avut loc anterior furtului prin spargerea de la casa lui Const. Bârlogeanu; III-lea pierderea sa și sustragerea chitanței din casă a avut loc cu ocazia furtului menționat;

Având în vedere depozițiunile martorilor Marian Trăistaru, Dumitru Ușurelu și Vasilache Bercea, luate sub prestare de jurământ conform art. 196 pr. civilă se constată în arătările lor următoarele: sunt 16-17 ani de când au văzut acasă la Costache Bârlogeanu, într'o zi pe toamnă pe la amiază pe Matei Bârlogeanu, Costache și Maria Bârlogeanu și acolo se făcea o plată de bani Mariei D. Bârlogeanu, că i s'a numărat de Costache vre'o 50 sau 55 poli, că s'a dat două sau trei chitanțe, că după această plată Maria D. Bârlogeanu a și plecat cu căruța lui Bârlogeanu, că Vasilache Bercea unul din martori audiați a dat însuși lei 240 în hârtii

lui Costache Bârlogeanu, spre a complecta suma de bani dată Mariei D. Bârlogeanu, că în sfârșit acum vre'o opt ani s'a spart casa lui Costache din care s'a furat niște lucruri și chitanțe; că toate acestea au fost auzite și văzute de martorul Marian Trăistaru cu ocazia venirii sale la casa lui Costache Bârlogeanu spre a căuta pe martorul Dumitru Ușurelu, care 'i de profesiune lemnar, ca să 'l ia ca să 'i facă niște uși la o casă nouă, —pe când martorul Dumitru Ușurelu arată că Marian Trăistaru venise să 'l cheme ca să 'i acopere o casă cu șindrilă; că martorul Vasilache Bercea s'a pomenit acasă la dânsul cu Haralambie Bârlogeanu cerându-i să 'i împrumute suma de lei 240 și ducându-se cu dânsul la casa lui Costache spre a vedea niște porumb ce avea de vânzare, a văzut și auzit cele mai sus arătate, plăcându-i, lui Bârlogeanu Costache 'i-a și numărat afară suma de lei 240 în hârtii, —pe când martorul D. Ușurelu a arătat că Bercea a intrat în casă peste dâșii și că în casă a numărat suma de lei 240;

Considerând că toți martorii, din cele arătate de dâșii tind în a fi concludenți să arate numărarea unei sume de 50—55 poli, liberarea unor chitanțe, cum și spargerea casei lui Costache Bârlogeanu, contrazicându-se în explicarea scopului pentru care martorul Marian Trăistaru venise la casa lui Costache Bârlogeanu, cum și asupra locului unde a avut loc numărarea celor 240 lei aduși de Vasilache Bercea; Că această tendință a martorilor în uniformitatea arătatilor necesare cauzei după o trecere de 16—17 ani, cum și facilitatea răspunsurilor la cestiunile puse, tribunalul în vederea ușurinței cu care se poate gasi martori de ocazie și formează deplină convingere că arătările martorilor audiați nu sunt rezultatul cunoștințelor personale *ex visu, aut auditu* . . . și ca atare nu pune nici un temei pe arătările lor;

Considerând și ipotetic că arătările martorilor audiați în cauză ar fi rezultatul cunoștințelor personale *ex visu, aut auditu*, ei bine, și în acest cas de apreciere depozițiunile lor nu fac nici o probă despre existența unei chitanțe liberatoare de 1100 lei în descărcarea convențiunei prevăzute în sențița tribunalului Mehedinți s. II, No. 217 din 13 Noiembrie 1883 nici despre furarea menționată chitanțe cu ocazia spargerei casei lui Costache Bârlogeanu. De asemenea nici din arătările martorilor de cunoștința lor *ex visu, aut auditu* asupra regulărilor socotelilor dintre părți coraborate cu actele prezentate de contestatori de constatarea furtului de la casa lui C. Bârlogeanu nu se pot deduce presupuțiuni de achitarea sumei de lei 1100 căci împrejurarea că C. Bârlogeanu reclamă cu petițiunea scrisă tocmai la 31 Ianuarie 1898 pe când autoritatea comunală constată spargerea prin procesul verbal din 13 Ianuarie 1898, cum și contradicțiile rezultate din certificatul primăriei comunei Stângăceana No. 60/907 prezentat de intimată și actele menționate prezentate de contestatori, tribunalul își formează convingerea că petițiunea înscrisă de Costache Bârlogeanu a fost redactată în scop spre a se menționa într'ansa și furarea chitanței de 1100 lei spre a putea ast-fel să și formeze o probă *propter causam*;

Considerând dar din cele ce preced că în descărcarea sumei de lei 2000 prevăzută în sențița tribunalului Mehedinți S. II-a No. 217 din 26 Noiembrie 1883, pusă în curs de executare de Maria D. Bârlogeanu se constată că s'a achitat numai suma de 900 lei prevăzută în chitanțele scrise și subscrise de dânsa cu datele de 14 Martie 1884, 25 Iulie 1889 și 10 Septembrie 1889 și recunoscute de ea astăzi, urmează deci ca tribunalul să admită în parte contestațiunea făcută de M. Bârlogeanu, Const. Bârlogeanu și H. Bârlogeanu;

Având în vedere și dispozițiunile art. 140 și urm. procedura civilă în privința cheltuelilor cerute de contestatori și pe care tribunalul găsiindu-le juste, în aprecierile sale le fixează la suma de 100 lei;

Pentru aceste motive redactate de d-l judecător de sedință Ar. Marinescu, în virtutea legii, tribunalul hotărăște, admite în parte contestația, etc.

(ss) I. B. Doxescu, Ar. Marinescu.

JUDECATORIA OCOLULUI I CARACAL

Carte de judecată civilă No. 441

Interogator.—Chemarea părții la interogator. — Prezentarea ei prin mandatar. — Considerarea părții ce a lipsit ca un refuz de a răspunde la interogator. — Opoziție din partea părții ce a lipsit de la interogator. — Neadmisibilitate.—(Art. 148 Pr. civilă).

Faptul părții chemate la interogator de a se prezenta în instanță prin mandatar cu mandat general sau special, pe când urma să se prezinte în persoană spre a răspunde, întru cât interogatorul are un caracter personal, nu poate fi înțeles de cât ca un refuz din parte-i de a răspunde la interogator, deci de a se apăra, iar nici de cum ca o lipsă din instanță, și aceasta ca o consecință a dispozițiilor art. 148 a noului cod de procedură civilă care dă drept de opoziție numai părții care n'a răspuns la strigarea pricinii, iar nu și aceleia care nu s'a apărât.

Judecata,

Având în vedere opoziția făcută de S. N. Purcea din com. Redea, cu petiția înregistrată la No. 327/907, contra cărți de judecată civilă No. 966/906 ;

Având în vedere că mai înainte de a se fi dat cuvântul părților în fond, s'a pus din oficiu în discuția părților dacă opoziția este admisibilă în speță ;

Având în vedere susținerile și cererile părților ;

Având în vedere că din întreg cuprinsul cărți de judecată rezultă următoarele : oponentul a reclamat în judecată pe intimați cerând condamnarea acestora la plata sumei de lei 300 datorată cu un act ; la această cerere intimații au opus în apărare acțiunea reconvențională cerând condamnarea oponentului la plata sumei de 500 lei,—iar ca mijloc de dovadă au propus chemarea numitului la interogatoriu ;

La ultimul termen de înfățișare pentru judecarea ambelor acțiuni și care a fost unul și același,—ziua în care s'a pronunțat cartea de judecată opoșată,—și la apelul făcut în aceste două acțiuni, prezente au fost oponentul prin procurator, și intimații personal ;

Intimații au pus concluziuni cerând a se considera lipsa oponentului de a răspunde la interogatoriu ca o mărturisire complectă și în consecință condamnarea lui ; iar procuratorul oponentului discutând modul de citare a cerut amânarea procesului ;

Judecata considerând nevenirea personală a oponentului spre a răspunde la interogatoriu ca o mărturisire a faptului alegat de intimații, a admis cererea lor reconvențională ; și a respins în același timp cererea principală a oponentului ca nesusținută ;

Considerând că față cu faptele petrecute în felul arătat mai sus, cestiunea de drept ce ia naștere este următoarea : partea chemată la interogatoriu și care se prezintă în instanță răspunzând la strigarea pricinii prin procurator, este considerată lipsă sau prezintă și deci cartea de judecată trebuie dată cu sau fără drept de opoziție ;

Având în vedere dispozițiunile art. 234 pr. civilă ;

Considerând că ceea ce legiuitorul prin acest text de lege consideră ca o mărturisire din partea celui chemat la interogatoriu este refuzul de a răspunde la interogatoriu, refuz pe care partea îl poate manifesta lipsind de la înfățișare fără a arăta o împiedicare bine cuvântată, sau prezentându-se în instanță și nevoind să răspundă ;

Considerând, că faptul părții chemate la interogatoriu de a se prezenta în instanță prin mandatar, cu mandat general sau special, pe când urma să se prezinte în persoană spre a răspunde, întru cât interogatoriu are un caracter personal, nu poate fi înțeles de cât ca un refuz din parte-i de a răspunde la interogatoriu, deci de a se apăra ; iar nici de cum ca o lipsă din instanță, și aceasta ca o consecință a dispozițiilor art. 148 a noului cod de procedură civilă, care dă dreptul de opoziție numai părții care n'a răspuns la strigarea pricinii, iar nu și aceleia care nu s'a apărât, admițând astfel deosebirea de lipsă prin neprezentare și lipsă prin neapărare, deosebire care nu era admisă de sistemul vechiului cod de procedură ;

Considerând că, în speță, cu ocazia strigării pricinii reconvenționale cât și a celei principale, oponentul răspunzând prin procuratorul său, care era în drept în baza procurii ce deținea să facă aceasta, urmează a se decide față cu dispozițiunile sus menționate ale art. 148 pr. civilă că numitul oponent a fost prezinte, deși nu s'a apărât în nici una din cele două pricini. Și deci că nu mai are dreptul de opoziție nici în cererea principală nici în cererea reconvențională.

p. Judecător (s) G. Hagi-Chirea Grefier (s) Nedelcu

CONFERINȚELE ADVOCAȚILOR

La 23 cor. s'a continuat seria conferințelor la Palatul Justiției din București, în Sala Corpului avocaților, sub președenția d-lui Decan Mișu Antonescu.

Cestiunea dedusă în discuțiune era : *Dacă în urma separațiunei patrimoniilor, imobilul ce fusese constituit dotă mai este inalienabil ?*

D-l avocat stagiar George Bădescu a dezvoltat cu multă elocință acest subiect, susținând afirmativa, bazat pe litera art. 1265, Cod. civil.

D-l avocat stagiar D. Peruianu, cu argumente trase din o parte din doctrină și bazat pe jurisprudența aproape constantă a instanțelor noastre judecătorești, a susținut teza contrară.

D-l Decan, apoi, a rugat pe câți-va dintre avocații stagiari asistenți, ca să rezume cele susținute de conferențieri și să arate motivele pentru care înclină pentru o părere sau alta. Mai mulți domni răspunzând la cererea d-lui Decan, era o plăcere să ascuți cum fie care căuta cât mai bine să contribuie la luminarea acestei delicate și controversate chestiuni.

D-l Decan a mai pus, cu această ocazie, diferite alte chestiuni în legătură însă cu acest subiect, și fie care din cei întrebați, au răspuns cu multă pricepere și bun simț, asupra chestiunilor puse.

După care, d-l Decan, felicitând pe conferențieri și mulțumind tuturor celor prezenți, de interesul ce pun ca să ridice cât mai sus nivelul acestor discuțiuni instructive și folositoare tinerilor avocați, Justiției și justițiabililor, a făcut și D-sa un scurt rezumat, arătând că instanțele judecătorești, în mod greșit, au hotărât, ca imobilul, dotat după pronunțarea separațiunei de patrimoniu, rămâne tot inalienabil, căci judecătorii, pot interpreta legea, acolo unde textul legii este confuz, nici de cum, însă, ei nu pot trece peste un text formal, cum este art. 1265 Cod. civil. Critica legii se poate face dar, *Dura lex, sed lex.*

Conferințele s'au suspendat având a reincepe după vacanță, în Septembrie.

Iscond.

Avis.—Cu începere de azi *Curierul Judiciar*, conform tradiției sale, în tot timpul vacanței (Iulie și August) va eși la câte 15 zile, ast-fel numărul viitor va apare la 15 Iulie a. c.